

EL MUSEU: L'EDIFICI

L'edifici del carrer Major que s'està arreglant a fi d'instal·lar-hi el Museu, havia estat un notable casal aixecat per la família Alió-Pastors. En el moment d'engegar-se el procés de la seva recuperació, havia sofert tot un seguit de reformes, ampliacions i mutilacions efectuades barroerament al llarg dels anys i es trobava en un deplorable estat de deixadesa.

Algunes parts no arribaren a acabar-se mai i d'altres passaren a engrandir les cases veïnes. Fins fa pocs anys encara disposava d'un pati que donava al carrer del Dr. Valentí, però la construcció de la nova seu de la Companyia Telefònica l'ocupà i, encara més, escapçà dràsticament un tros del vell edifici.

Es pot dir que, en certa manera, la història queda reflectida en les pedres d'aquesta casa, com en moltes altres de Torroella, ja que les parts més nobles i belles corresponen a èpoques de progrés, mentre que els temps d'empobriment econòmic o cultural es tradueixen en una degradació física de l'obra.

Actualment, en el que ha quedat de l'antiga casa Pastors, hom hi pot apreciar clarament dues parts de diferent època i estil.

La part que dona al carrer Major, fou bastida en el segle XV. La façana acusa exteriorment les dues crugies interiors amb un tractament que respon a dues aportacions de diferent època, ambdues d'estil gòtic. El pany de paret que correspon a l'entrada fou aixecada amb considerables carreus de pedra del Montgrí. La porta, amb un arc de mig punt de grans dovelles, té a sobre, en el primer pis, una magnífica finestra d'estil gòtic tardà del tipus anomenat coronel·la, amb dos falsos arcs lobulats que es recolzen en un capitell decorat amb florons i fulles d'acant, damunt d'una finíssima columna cilíndrica de pedra de Girona. La resta de la façana és força més senzilla, de paret de tàpia, amb notables finestres gòtiques de pedra de diferents tipus.

L'entrada, amb un interessant sostre de jàsseres i cairats de fusta, s'obre al pati central on hi han el pou i l'escala, i a una sèrie de sales, amb voltes de pedra, que eren estables i cellers.

L'escala, d'amples graons de pedra, està formada per un joc de voltes remarcades per arcs de pedra picada, un dels quals carrega en una important mènsula. La disposició dels escalons i les voltes fa pensar que aquesta escala havia tingut anteriorment una altra estructura, modificada probablement en construir la part posterior de l'edifici.

El primer pis comprèn una gran sala, amb el magnífic finestral de la façana i cinc portes, amb esplèndids marcs de pedra, que donaven accés a les diferents dependències de la casa. La llinda d'una d'aquestes portes du la data del 1562.

Com hom pot veure, la distribució de tota aquesta part és típica del gòtic català i apareix en moltes altres antigues cases de la vila: l'entrada, el pati amb el pou i l'escala, la sala del primer pis que fa la funció de distribuïdor, etc.

A la part superior, en el segon pis, hi havia unes golfes, cobertes modernament amb un embigat de formigó armat, que seran aprofitades com dues sales més del Museu, accessibles mitjançant un cos arramblat a la paret nord del pati central.

La part posterior de l'edifici, és del segle XVIII, aixecada, però, com tota la casa, damunt de parets i voltes més antigues.

Actualment cada planta conté només una sala. La de la planta baixa, que fou un estable, es ve utilitzant ja com a auditori. La del primer pis presenta unes portes tapiades que indiquen com també per aquest cantó fou retallada la casa. El sostre d'aquesta sala, amagat per una volta de guix, s'hagué de refer totalment. El passadís que hi mena, en canvi, conserva unes voltes i motllures que tenen tota la gràcia del barroc popular. La sala del segon pis, ja restaurada, manté l'estructura pròpia d'una golfa, amb un entramat de bigues de fusta en pendent que sostenen la teulada.

L'edifici, en si mateix, pot ésser considerat com un element més del Museu, amb una finalitat didàctica a part dels objectes que pugui contenir. Les parets, les voltes, les portes, les finestres, les escales, els sostres, la composició, tots els elements que el constitueixen són un exemple de com s'han anat bastint les cases en aquest país en diferents moments de la seva història. En aquest aspecte es tracta precisament d'un marc molt adient pel futur Museu ja que conté elements arquitectònics de diverses èpoques i que són ben característics de la construcció tradicional de la nostra vila.

Amb aquest plantejament, la intervenció que es du a terme a la casa Pastors s'ha orientat en el sentit de netejar i consolidar l'edifici, restaurant i refent les parts malmenades, posant de relleu els elements més interessants i introduint-hi un mínim d'obra nova, tan sols la que és imprescindible per obtenir les condicions que requereixen la seva recuperació i la seva nova utilització.

FRANCESC BATLLE i LLORET

Façana de la Casa Pastors

Finestral d'estil gòtic tardà del tipus anomenat coronel·la

